

INGEZONDEN STUKKEN.

BIJDRAGE TOT DE KENNIS DER CHINIDINE DOOR DR.

J. E. DE VRIJ TE ROTTERDAM.

Overtuigd dat *alle* in de echte kinabasten voorkomende alcaloïden een bijna gelijk koortsverdrivend vermogen bezitten, volg ik met belangstelling alle waarnemingen, die door medici in die richting gedaan worden, weshalve de proefnemingen van Dr. C. DE BORDES, medegedeeld op pag. 67 van dit Tijdschrift, in hooge mate mijne belangstelling opwekten. Onder de lezing van dat stuk bemerkte ik echter al spoedig, dat ZEd. evenals *alle* Deutsche geneeskundigen den naam van chinidine geeft aan het alkaloid dat sedert 1853 ten gevolge van het schoone onderzoek van PASTEUR den naam van cinchonidine draagt. 1) terwijl de naam van chinidine regtens behoort aan het alkaloid dat in 1833 door HENRY en DELONDRE ontdekt is, 2) welke naam door PASTEUR te regt gehandhaafd is, daar het werkelijk een alkaloid sui generis en niet zoo als de uitvinders in 1834 meenden, eene modificatie of hydraat van quinine 3). Eene nauwkeurige vergelijking der werkelijke quinidine heeft mij de overtuiging verschaft dat zij identisch is met de β . chinine van VAN HEYNINGEN en tegenwoordig ten minste doorgaans een bestanddeel uitmaakt der zoogenaamde chinoïdine. Ofschoon ik bijna zeker van mijne zaak was, schreef ik ten overvloed aan Dr. DE BORDES, die de welwillendheid had mij eenige greinen van den door hem gebezigen sulfas chinidinius toe te zenden; 0,283 grammen van dit zout opgelost in zeer verdund zwavelzuur, zoodat 3,842 grammen oplossing verkregen werden, en deze oplossing geobserveerd in het gepolariseerde licht in eene buis van 200 millimeters, vertoonde eene *linksche* rotatie van 32° terwijl de oplossing eerst met aqua chlorata en daarna met ammonia liq. vermengd de bekende groene kleur vertoonde, zoo als die onder gelijke omstandigheden door chinine geleverd wordt. Daar de *ware* chinidine eene *regtsche* rotatie heeft en de waargenomen linksche rotatie *te sterk* is voor zuivere *cinchonidine* zoo volgt hieruit in verband met de waargenomen groene kleur, dat de door Dr. DE BORDES voor zijne proefnemingen gebezigde sulfas chinidinius eigenlijk is sulfas cinchonidinius verontreinigd door een weinig sulfas chinicus. Deze zelfde aanmerking geldt ook de door ZEd. aangehaalde Deutsche waarnemingen daar ik mij proefondervindelijk overtuigd heb, dat al de zoogenaamde chinidine, die ten minste tot heden in Duitschland en in Nederland verkocht wordt, eigenlijk is cinchonidine. Waarnemingen omtrent de therapeutische werking van den echten sulfas chinidinius zullen daarom des te belangrijker zijn, omdat de prijs van dit zout slechts ongeveer de helft bedraagt van dien van sulfas chinicus waarmede het ook in uitwendig aanzien de grootste overeenkomst heeft. Ten gevolge van zijne meerdere oplosbaarheid in water is de smaak van den sulfas chinidinius sterker bitter dan die van sulfas chinicus.

Rotterdam, 11 Februarij 1857.

Naschrift. Ik betuig den Heer DE VRIJ mijnen dank voor zijne opmerkingen, die ik in het belang der quaestie gaarne in ons Tijdschrift opgenomen zie. Ik voeg er bij dat het door mij gebezigde praeparaat afkomstig was uit de fabriek van

1) Comptes rendus. T. 37. p. 1.

2) Journ. de Pharm. T. 19. p. 623 (1833).

3) Ib. T. 20. p. 157.

JOBST. Heeft de Heer DE VRIJ, zooals wij gaarne gelooven, gelijk, dan bewijzen mijne waarnemingen en waarschijnlijk ook die van Dr. SPITZNER het koortsverdrivend vermogen der *cinchonidine*, door anderen, zoo ik mij wel herinner, niet zeer werkzaam bevonden. Een nader onderzoek volgens Dr. DE VRIJ omtrent den echten sulphas chinidini is dan nog noodig, waartoe ZEd mij reeds in staat gesteld heeft. Ik mag echter niet nalaten op te merken dat het wenschelijk ware, dat de quaestie omtrent de kina-alcaloïden geheel uitgemaakt ware, dat althans eene verwarring, gelijk nu buiten mijne schuld plaats heeft gegrepen, verder niet mogelijk ware. Zoo lang toch door denzelfden naam verschillende lichamen door Deutsche en Fransche Scheikundigen worden aangeduid, weet de therapeut niet zeker, welk ligchaam hij gebruikt, de nu bekende zwarigheid kan voor enkele proefnemingen door een opzettelijk onderzoek worden weggenomen, doch verbiedt een meer algemeen gebruik. Die verwarring in de scheikundige nomenclatuur, waarop de zaak hoofdzakelijk schijnt neêr te komen, zal naar ik meen niet tot verdere therapeutische proeven uitlokken en het uitsluitend gebruik der chinine bevorderen. Verg. over de quaestie nog HAAXMAN, Tijdschrift voor wetenschappelijke Pharmacie, IIde Serie. 4de Jaarg. pag. 33.

Dr. C. DE B.

BERIGTEN.

BUITENLAND.

PARIJS. — Men heeft dikwijls voorgesteld het rioolwater, dat zoo verderfelijk voor de gezondheid in groote steden is, te bezigen tot besproeiing van landerijen. Men heeft berekend, dat in Parijs door dat rioolwater eene hoeveelheid van meststoffen verloren gaat, die niet minder dan 1,204,500 kilogrammen stikstof zoude bevatten. Die meststoffen zijn echter met zoo veel water vermengd, dat de onkosten van vervoer en van de verspreiding de waarde, die zij voor den landbouw zouden hebben, aanzienlijk overschrijden, niet dan bij uitzondering kan er daarom gebruik van gemaakt worden, waar zij onmiddelijk op het land kunnen worden aangebragt. Het filteren en concentreren geven mede geene betere resultaten. Een Engelsch ingenieur, WICKSTEAD heeft ontdekt, dat de bijvoeging van een weinig kalk bij het rioolwater er een praecipitaat in doet ontstaan, dat gemakkelijk te verzamelen is, waardoor het water geheel helder en gedesinfecteerd wordt, en waardoor het grootste gedeelte van de vruchtbaar makende bestanddeelen tot een gering volumen worden gebragt. In Leicester bestaat eene inrigting hiervoor, waarbij het rioolwater in een vergaarbak wordt geleid, waarin het gevormde praecipitaat zich neerzet. Dit neerplofsel wordt door middel van een Archimédische schroef in een staat van vloeibare slijk opgehaald, dan gedroogd door machines met middelpuntvliedende kracht, en in eene vaste massa veranderd, die gemakkelijk kan worden gevormd in de gedaante van straatsteenen, welke dan zeer gemakkelijk in de lucht droogen. De geheele bewerking geschiedt zonder stank in de ateliers. HERVÉ MANGON heeft die gevormde stukken mest onderzocht en bevonden dat 1000 kilogrammen zoo veel stikstof bevatten als 2750 kilogrammen gevone mest of 73 kilo's guano, die 15 percent azotum geven. Hij heeft tevens het rioolwater van Parijs onderzocht, en bevonden, dat dit op dezelfde wijze als in Leicester behandeld kan worden. Hij bevond dat in elke liter van het water 0 gr., 0581 stikstof aanwezig was in den vorm van vrije ammonia en als overblijfsel van uitdamping. Bij de toe-